31968R1017

23.7.1968 *EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA* L 175/1

NÕUKOGU MÄÄRUS (EMÜ) nr 1017/68,

19. juuli 1968,

konkurentsieeskirjade rakendamiskorra kohta raudtee-, maantee- ja siseveetranspordis

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artikleid 75 ja 87,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([2])

ning arvestades, et:

nõukogu määruses nr 141, ([3]) millega jäetakse veondus määruse nr 17 rakendusalast välja, nähakse ette, et nimetatud määrust nr 17 ([4]) ei kohaldata transpordisektoris selliste kokkulepete, otsuste ja niisuguse kooskõlastatud tegevuse suhtes, mille eesmärk on veohindade ja -tingimuste kehtestamine, veoteenuste pakkumise piiramine või kontrollimine või transporditurgude jagamine, ega ka asutamislepingu artikli 86 tähenduses turgu valitseva seisundi suhtes transporditurgudel;

määruses nr 1002/67/EMÜ ([5]) nähakse ette, et kõnealune erand ei laiene raudtee-, maantee- ja siseveetranspordile pärast 30. juunit 1968;

konkurentsieeskirjade kehtestamine raudtee-, maantee- ja siseveetranspordis on ühise transpordipoliitika ja üldise majanduspoliitika osa;

konkurentsieeskirjade kehtestamisel kõnealustes sektorites tuleb arvesse võtta transpordile omaseid tüüpilisi tunnusjooni;

kuna konkurentsieeskirjad transpordi alal erinevad üldistest konkurentsieeskirjadest, peab ettevõtjatel olema võimalus teada saada, millised eeskirjad igal konkreetsel juhul kehtivad;

konkurentsieeskirjade süsteemi elluviimiseks transpordi alal on soovitav, et sellised eeskirjad kehtiksid võrdväärselt nii ühisrahastamise ja ettevõtjate teatavate rühmituste poolt ühiseks teenuste osutamiseks mõeldud transpordivahendite ühise omandamise puhul kui ka veo lisateenuseid osutavate ettevõtjate poolt pakutavate teatavate raudtee-, maantee- ja siseveetranspordiga seotud teenuste puhul;

tagamaks hoidumist liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamisest ning ühisturul toimiva konkurentsi moonutamisest, on eespool nimetatud kolme transpordiliigi puhul tarvis põhimõtteliselt ära keelata kõik sellist mõju avaldada võivad ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste vahelised otsused ja ettevõtjate kooskõlastatud tegevus ning turgu valitseva seisundi kuritarvitamise juhud ühisturul;

teatavat liiki transpordialastele kokkulepetele, otsustele ja kooskõlastatud tegevusele, mille ainsaks eesmärgiks või tagajärjeks on saavutada areng ja koostöö tehnika alal, võib anda erandi kitsendavate kokkulepete keelust, sest nad aitavad tõsta tootlikkust; tulenevalt käesoleva määruse kohaldamise kogemustest, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal teha sellist liiki kokkulepete loetelus muudatusi;

soodustamaks maantee- ja siseveetranspordi mõnikord liiga hajutatud struktuuri parandamist, tuleks kitsendavate kokkulepete kohta sätestatud keelu alt vabastada need kokkulepped, otsused ja selline kooskõlastatud tegevus, mis näevad kõnealuses kahes transpordisektoris ette ettevõtjate rühmituste loomise ja tegutsemise veoteenuste osutamiseks, kaasa arvatud ühine rahastamine või transpordivahendite ühine omandamine ühiseks teenuste osutamiseks; sellist ülderandit saab anda ainult tingimusel, et rühmituse üldine veomaht ei ületa kindlaksmääratud ülemist piiri ning rühmitusse kuuluvate üksikute ettevõtjate veomaht ei ületa teatavaid piire, mis on kindlaks määratud nii, et ühelgi ettevõtjal ei oleks rühmituses turgu valitsevat seisundit; komisjonil peab siiski olema õigus sekkuda erijuhtudel, kui selliste kokkulepete mõju ei vasta tingimustele, mille puhul kitsendavat kokkulepet saab pidada seadusele vastavaks, ning kui nad kujutavad endast erandi kuritarvitamist; asjaolu, et rühmituse üldine veomaht ületab kindlaksmääratud ülemise

([1]) EÜT 205, 11.12.1964, lk 3505/64.
([2]) EÜT 103, 12.6.1965, lk 1792/65.
([3]) EÜT 124, 28.11.1962, lk 2751/62.
([4]) EÜT 13, 21.2.1962, lk 204/62.
([5]) EÜT 306, 16.12.1967, lk 1.

piiri või et rühmitusse kuuluvate üksikute ettevõtjate veomahu tõttu ei saa rühmitus taotleda ülderandit, ei takista rühmituse seaduslikku kokkulepet, otsust või kooskõlastatud tegevust, kui see vastab käesolevas määruses ettenähtud tingimustele;

üksikasjalikud eeskirjad käesoleva määruse põhimõtete rakendamiseks tuleb koostada nii, et need mitte üksnes ei tagaks tõhusat järelevalvet, samaaegselt haldamist võimalikult suurel määral lihtsustades, vaid rahuldaksid ka ettevõtjate vajadusi õiguskindluse osas;

kui kokkulepe, otsus või kooskõlastatud tegevus aitab tõsta veoteenuste kvaliteeti või parandada veoteenuste järele tekkiva vajaduse pidevat ning stabiilset rahuldamist turgudel, millele on omased suured pakkumise ja nõudluse ajutised kõikumised, või tõsta ettevõtjate tootlikkust või edendada tehnilist ja majanduslikku progressi, siis tuleb luua võimalus keeld kohaldamata jätta tingimusel, et kokkuleppes, otsuses või kooskõlastatud tegevuses arvestatakse veoteenuste kasutajate huvidega, ei kehtestata asjaomastele ettevõtjatele piiranguid, mis ei ole eespool märgitud eesmärkide saavutamiseks hädavajalikud, ega võimaldata sellistel ettevõtjatel kõrvaldada konkurentsi asjaomase transporditurus olulises osas, arvesse võttes konkurentsi nende ja alternatiivsete transpordiliikide vahel;

eelkõige tuleb ettevõtjatel endil hinnata, kas nende kokkulepete, otsuste või kooskõlastatud tegevuse peamine mõju kujutab endast konkurentsipiirangut või sellist piirangut õigustavat majanduslikku eelist, ning vastavalt sellele omal vastutusel otsustada selliste kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse seaduslikkuse või ebaseaduslikkuse üle;

kuni nõukogu ei ole ühist transpordipoliitikat järgides ellu viinud stabiilse transporditurus kindlustamiseks vajalikke meetmeid ning juhul, kui nõukogu on sedastanud kriisiolukorra, on soovitav lubada kõnealustel turgudel kokkuleppeid, mida on vaja transporditurus struktuurist tulenevate häirete vähendamiseks;

niisiis tuleks lubada ettevõtjatel sõlmida ja täita kokkuleppeid ilma neist teatamata; seetõttu tekib risk, et sellised kokkulepped võidakse tunnistada tühiseks tagasiulatuvalt, juhul kui komisjon peaks need kas seoses kaebusega või omal algatusel üle vaatama, kuid see ei takista hilisema ülevaatamise järel neid tagasiulatuvalt seaduslikuks tunnistamast;

on soovitav, et liikmesriigid riigi osalusega äriühingute või nende ettevõtjate puhul, kellele nad annavad eri- või ainuõigused, ei jõusta ega säilita raudtee-, maantee- ja siseveetranspordi valdkonnas mitte mingisuguseid meetmeid, mis on vastuolus käesoleva määrusega; on samuti soovitav, et käesoleva määruse sätted kehtiksid ettevõtjate kohta, kellele on antud üldise majandusliku tähtsusega teenuste osutamine, niivõrd kuivõrd nende sätete kohaldamine juriidiliselt ega faktiliselt ei takista nendele määratud eriülesannete täitmist ning kui sellega mitte ühelgi juhul ei mõjutata kaubanduse arengut niisugusel määral, mis oleks vastuolus ühenduse huvidega; komisjon peab olema volitatud jälgima, et need põhimõtted viiakse ellu, ning sellel eesmärgil adresseerima liikmesriikidele asjakohaseid direktiive ja otsuseid;

teatavatel juhtudel võivad ettevõtjad siiski soovida pädevate ametiasutuste abi veendumaks, et nende kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus on kooskõlas kohaldatavate konkurentsieeskirjadega; seepärast tuleks ettevõtjatele kättesaadavaks teha menetlus, mille kohaselt nad võivad esitada komisjonile taotlusi ning iga sellise taotluse kokkuvõte avaldatakse *Euroopa Ühenduste Teatajas*, et kõik asjast huvitatud kolmandad isikud saaksid avaldada oma arvamust kõnesoleva kokkuleppe kohta; kui liikmesriigid või asjast huvitatud kolmandad isikud ei esita ühtegi kaebust ning kui komisjon ei teata kindlaksmääratud aja jooksul taotluse esitajatele kõnesoleva kokkuleppe seaduslikkusega seotud tõsistest kahtlustest, siis loetakse sellisele kokkuleppele erand antuks juba möödunud aja suhtes ning eelolevaks kolmeks aastaks;

kuna transporditurus struktuurist tulenevate häirete vähendamiseks vajalikud kokkulepped on erandlikku laadi, tuleks nõuda, et sellistele kokkulepetele luba taotlevad ettevõtjad teataksid kokkulepetest komisjonile niipea, kui nõukogu on sedastanud kriisiolukorra; komisjoni luba peaks jõustuma alles loa andmise kuupäevast; sellise loa kehtivusaeg võiks olla kuni kolm aastat alates kriisiolukorra sedastamisest nõukogu poolt; loa uuendamine peaks sõltuma sellest, kas nõukogu sedastab kriisiolukorra

uuesti; igal juhul peaks loa kehtivusaeg lõppema hiljemalt kuus kuud pärast seda, kui nõukogu on kasutusele võtnud asjakohased meetmed, mis tagavad kokkuleppes käsitletava transpordituru stabiilsuse;

transpordisektori konkurentsieeskirjade ühetaoliseks kohaldamiseks ühisturu piires tuleb kehtestada eeskirjad, mis võimaldavad komisjonil tihedas ja järjepidevas koostöös liikmesriikide pädevate asutustega võtta selliste konkurentsieeskirjade kohaldamiseks vajalikke meetmeid;

selleks on komisjonil vaja teha koostööd liikmesriikide pädevate asutustega ning olla kõikjal ühisturu piires pädev nõudma infot ning teostama uurimist, et välja selgitada kõik käesoleva määrusega keelatud kokkulepped, otsused ja kooskõlastatud tegevus ning igasugune käesoleva määrusega keelatud turgu valitseva seisundi kuritarvitamine;

kui määruse kohaldamisel kerkib konkreetse üksikjuhu suhtes üles liikmesriigi arvates ühise transpordipoliitikaga seotud põhimõtteline küsimus, tuleks nõukogule anda võimalus sellist põhimõttelist küsimust uurida; tuleks luua võimalus pöörduda komisjoni poole kõikide üldiste küsimustega, mis tekivad konkurentsipoliitika rakendamise käigus transpordi alal; tuleks ette näha menetlus tagamaks, et komisjon teeb kõik otsused, mis on seotud määruse kohaldamisega konkreetse üksikjuhu suhtes, alles pärast põhimõttelise küsimuse läbivaatamist nõukogus ning kõnealusel läbivaatamisel ilmnenud tegevussuuniste alusel;

tagamaks käesoleva määruse sätete kohaldamist, peab komisjonil oma kohustuse täitmisel olema õigus pöörduda ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste poole soovituste ja otsustega, et lõpetada teatavaid kokkuleppeid, otsuseid ja kooskõlastatud tegevust keelavate käesoleva määruse sätete rikkumised;

käesolevas määruses ettenähtud keeldude järgimine ning ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele käesoleva määruse alusel pandud kohustuste täitmine tuleb tagada trahvide ja karistusmaksete abil;

asjaomastel ettevõtjatel peab olema õigus, et komisjon nad ära kuulab, kolmandatele isikutele, kelle huve otsus võib kahjustada, tuleb anda võimalus eelnevalt oma arvamusi esitada ning tehtud otsuseid tuleb laiaulatuslikult avalikustada;

vastavalt asutamislepingu artiklile 172 on soovitav anda Euroopa Kohtule täielik pädevus otsuste suhtes, millega komisjon määrab trahvid ja karistusmaksed;

seoses kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevusega, mis on olemas käesoleva määruse *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise kuupäeval, on otstarbekas käesolevas määruses ettenähtud keelu jõustumine kuus kuud edasi lükata, et ettevõtjatel oleks kergem oma tegevust määruse sätetega kohandada;

pärast nõupidamisi Reini laevaliikluse muudetud konventsioonile allakirjutanud kolmandate riikidega ning pärast ettenähtud aja möödumist nõupidamiste lõppemisest tuleb käesolevat määrust tervikuna vajalikul määral muuta vastavalt kohustustele, mis tulenevad Reini laevaliikluse muudetud konventsioonist;

määrust tuleb vajalikul määral muuta kolme aasta jooksul saadud kogemustele tuginedes; silmas pidades selle aja jooksul toimunud arengut ühises transpordipoliitikas, on iseäranis soovitav kaaluda, kas käesolevat määrust tuleks laiendada sellistele kokkulepetele, otsustele ja kooskõlastatud tegevusele ning turgu valitseva seisundi kuritarvitamise juhtudele, mis ei kahjusta kaubandust liikmesriikide vahel,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Põhisäte

Käesoleva määruse sätteid kohaldatakse raudtee-, maantee- ja siseveetranspordi valdkonnas kõikide selliste kokkulepete, otsuste ja niisuguse kooskõlastatud tegevuse suhtes, mille eesmärgiks või tagajärjeks on veohindade ja -tingimuste kindlaksmääramine, veoteenuste pakkumise piiramine või kontrollimine, transporditurgude jagamine, tehnikaalase arengu ja koostöö saavutamine, transpordivahendite või -varustuse ühine rahastamine või ühiselt omandamine, kui see on otseselt seotud veoteenuste osutamisega ning artikli 4 tähenduses maantee- või siseveetranspordi ettevõtjate rühmitusele ühiseks teenuste osutamiseks vajalik, ning transporditurul turgu valdava seisundi kuritarvitamise suhtes. Kõnealuseid sätteid kohaldatakse ka veo lisateenuseid osutavate ettevõtjate tegevuse suhtes, millel on eespool loetletud eesmärgid või tagajärjed.

Artikkel 2

Konkurentsi piirava tegevuse keelamine

Vastavalt artiklites 3–6 sätestatule on ilma eelneva otsuseta ühisturuga kokkusobimatud ja keelatud kõik sellised ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning mille eesmärgiks või tagajärjeks on takistada, piirata või moonutada konkurentsi ühisturu piires, iseäranis need kokkulepped, otsused ja tegevus, millega:

a) otseselt või kaudselt määratakse kindlaks veohinnad ja -tingimused või mis tahes muud tehingutingimused;

b) piiratakse või kontrollitakse veoteenuste pakkumist, turge, tehnilist arengut või investeeringuid;

c) jagatakse transporditurge;

d) kohaldatakse võrdväärsete tehingute puhul erinevaid tingimusi, pannes kaubanduspartnerid sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda;

e) seatakse lepingu sõlmimise eeltingimuseks teiste osapoolte nõusolek võtta endale lisakohustusi, mis oma iseloomult või äritavade kohaselt ei ole seotud veoteenuste osutamisega.

Artikkel 3

Erandi andmine tehnilistele kokkulepetele

1. Artiklis 2 sätestatud keeldu ei kohaldata kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, mille eesmärgiks või tagajärjeks on saavutada areng ja koostöö tehnika alal järgmiste vahenditega:

a) standardite kehtestamine seadmetele, transpordivarustusele, sõidukitele ja püsiseadmetele;

b) töötajate, seadmete, sõidukite või püsiseadmete vahetamine ning ühine kasutamine transporditeenuste osutamisel;

c) järjestikuste, lisa-, asendus- või kombineeritud veoteenuste korraldamine ja osutamine ning selliste teenuste summaarhindade ja summaartingimuste, kaasa arvatud konkurentsihindade määramine ja kehtestamine;

d) teenuste osutamise seisukohalt kõige otstarbekohasemate liinide kasutamine ühe transpordiliigi abil toimuvate vedude puhul;

e) sõiduplaanide kooskõlastamine sidusliinidel;

f) üksikkaubasaadetiste ühendamine;

g) veohindade struktuuri ja nende kohaldamistingimusi reguleerivate ühiste eeskirjade kindlaksmääramine, kui selliste eeskirjadega ei kehtestata veohindu ja -tingimusi;

2. Vajaduse korral esitab komisjon nõukogule ettepanekud lõikes 1 sisalduva loetelu pikendamiseks või lühendamiseks.

Artikkel 4

Grupierandi andmine väikestele või keskmise suurusega ettevõtetele

1. Artiklis 2 märgitud kokkulepetele, otsustele ja kooskõlastatud tegevusele antakse erand kõnealuses artiklis ettenähtud keelust, kui nende eesmärgiks on:

— maantee- ja siseveetranspordi ettevõtjate rühmituste loomine ja tegutsemine veoteenuste osutamiseks,

— transpordivahendite või -varustuse ühine rahastamine või ühine omandamine, kui see on otseselt seotud veoteenuste osutamisega ning kui eespool nimetatud rühmitused seda ühiseks teenuste osutamiseks vajavad;

ja tingimusel, et ühegi rühmituse üldine veomaht ei ole üle:

— 10 000 tonni maanteetranspordis,

— 500 000 tonni siseveetranspordis.

Iga rühmitusse kuuluva ettevõtja individuaalne veomaht ei tohi olla üle 1 000 tonni maanteetranspordis ning üle 50 000 tonni siseveetranspordis.

2. Kui mõne lõikes 1 märgitud kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevuse rakendamine annab teataval üksikjuhul tagajärgi, mis on kokkusobimatud artikli 5 nõuetega ja kujutavad endast artikli 2 sätetest antud erandi kuritarvitamist, siis võib ettevõtjatelt või ettevõtjate ühendustelt nõuda selliste tagajärgede likvideerimist.

Artikkel 5

Keelu kohaldamata jätmine

Artiklis 2 ettenähtud keelu võib kuulutada kohaldamatuks tagasiulatuvalt:

— ettevõtjatevaheliste kokkulepete või kokkuleppeliikide suhtes,

— ettevõtjate ühenduste otsuste või otsuseliikide suhtes,

— kooskõlastatud tegevuse või kooskõlastatud tegevuse liikide suhtes, mis aitavad:

— parandada veoteenuste kvaliteeti,

— parandada veoteenuste järele tekkiva vajaduse pidevat ning stabiilset rahuldamist turgudel, millele on omased suured pakkumise ja nõudluse ajutised kõikumised,

— suurendada ettevõtete tootlikkust,

— edendada tehnilist ja majanduslikku progressi

ning mis arvestavad samal ajal veoteenuste kasutajate huvidega, ilma et:

a) kehtestaks asjaomastele vedajatele piiranguid, mis ei ole eespool märgitud eesmärkide saavutamiseks hädavajalikud;

b) antaks vedajatele võimalust kõnealuste transporditurgude olulises osas kõrvaldada konkurentsi.

Artikkel 6

Kokkulepped transporditurru struktuurist tulenevate häirete vähendamiseks

1. Kuni nõukogu ei ole ühist transpordipoliitikat järgides ellu viinud stabiilse transporditurru kindlustamiseks vajalikke meetmeid, võib artiklis 2 ettenähtud keelu kuulutada kohaldamatuks kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, mis võivad vähendada häireid kõnealusel turul.

2. Vastavalt artiklile 14 tehtud otsust artiklis 2 ettenähtud keeldu mitte kohaldada ei tohi vastu võtta enne, kui nõukogu on kas kvalifitseeritud häälteenamusega või mõne liikmesriigi arvamuse korral, et asutamislepingu artikli 75 lõikes 3 sätestatud nõuded on täidetud, komisjoni ettekande põhjal ühehäälselt järeldusele jõudnud, et kogu transporditurul või mõnes selle osas valitseb kriisiolukord.

3. Ilma et see piiraks lõike 2 sätete kohaldamist, võib artiklis 2 ettenähtud keelu kuulutada kohaldamatuks ainult siis, kui:

a) kõnesoleva kokkuleppe, otsuse või kooskõlastatud tegevusega ei kehtestata asjaomastele ettevõtjatele piiranguid, mis ei ole häirete vähendamiseks hädavajalikud;

b) sellistele ettevõtjatele ei anta võimalust kõrvaldada konkurentsi kõnesoleva transporditurru olulises osas.

Artikkel 7

Kokkulepete ja otsuste kehtetus

Kõik eespool toodud sätete alusel keelatud kokkulepped või otsused on algusest peale tühised.

Artikkel 8

Turgu valitseva seisundi kuritarvitamise keeld

Ühisturus või selle olulises osas turgu valitseva seisundi kuritarvitamine ühe või mitme ettevõtja poolt on keelatud kui ühisturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

Sellised kuritarvitused võivad eelkõige seisneda:

a) ebaõiglaste veohindade või -tingimuste otseses või kaudses kehtestamises;

b) veoteenuste pakkumise, turgude või tehnilise arengu piiramises tarbijate kahjuks;

c) erinevate tingimuste rakendamises võrdväärsete tehingute puhul, pannes kaubanduspartnerid sellega ebasoodsasse konkurentsiolukorda;

d) selles, et lepingu sõlmimise eeltingimuseks seatakse teise poole nõusolek võtta endale lisakohustusi, mis oma iseloomult või äritavade kohaselt ei ole seotud veoteenuste osutamisega.

Artikkel 9

Riigi osalusega äriühing

1. Riigi osalusega äriühingute ja nende ettevõtjate puhul, kellele liikmesriigid annavad eri- või ainuõigused, ei jõusta ega säilita liikmesriigid mingeid meetmeid, mis on vastuolus eespool toodud artiklite sätetega.

2. Ettevõtjad, kellele on antud üldise majandusliku tähtsusega teenuste osutamine, alluvad käesoleva määruse artiklites sätestatule niivõrd, kuivõrd nimetatud artiklites sätestatu kohaldamine juriidiliselt ega faktiliselt ei takista nendele määratud eriülesannete täitmist. Kaubanduse arengut ei tohi mõjutada määral, mis oleks vastuolus ühenduse huvidega.

3. Komisjon kindlustab käesoleva artikli sätete kohaldamise ja vajaduse korral adresseerib liikmesriikidele asjakohased direktiivid või otsused.

Artikkel 10

Menetlused kaebuse põhjal või komisjoni initsiatiivil

Kaebuse põhjal või omal initsiatiivil algatab komisjon menetlusi, et lõpetada artikli 2 või artikli 8 sätete rikkumised või et rakendada artikli 4 lõiget 2.

Kaebusi võivad esitada:

a) liikmesriigid;

b) füüsilised või juriidilised isikud, kellel on õigustatud huvi.

Artikkel 11

Kaebuse põhjal või komisjoni initsiatiivil algatatud menetluse tulemus

1. Kui komisjon leiab, et tegemist on artikli 2 või artikli 8 rikkumisega, võib ta oma otsusega nõuda asjaomastelt ettevõtjatelt või ettevõtjate ühendustelt sellise rikkumise lõpetamist.

Piiramata käesoleva määruse teiste sätete kohaldamist, võib komisjon enne eelmise lõigu alusel otsuse tegemist pöörduda asjaomaste ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste poole soovitustega rikkumine lõpetada.

2. Lõiget 1 kohaldatakse ka artikli 4 lõikes 2 märgitud juhtude suhtes.

3. Kui komisjon jõuab talle esitatud kaebuse suhtes järeldusele, et tema käsutuses oleva tõendusmaterjali põhjal ei ole sekkumine kokkuleppesse, otsusesse või kooskõlastatud tegevusse artikli 2, artikli 4 lõike 2 või artikli 8 alusel põhjendatud, teeb ta otsuse, millega jätab kaebuse kui põhjendamatu rahuldamata.

4. Kui komisjon talle esitatud kaebuse põhjal või omal initsiatiivil tegutsedes jõuab järeldusele, et kokkulepe, otsus või kooskõlastatud tegevus vastab nii artikli 2 kui ka artikli 5 sätetele, teeb ta otsuse artiklit 5 alusel. Kõnealusesse otsusesse märgitakse otsuse jõustumise kuupäev. See kuupäev võib olla otsuse tegemise kuupäevast varasem.

Artikkel 12

Artikli 5 kohaldamine — vastuväited

1. Ettevõtjad ja ettevõtjate ühendused, kes soovivad artikli 5 kohaldamist artiklis 2 sätestatud kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, milles nad osalevad, võivad esitada komisjonile taotluse.

2. Kui komisjon tunnistab taotluse vastuvõetavaks ja tema käsutuses on kogu kättesaadav tõendusmaterjal ning kui kõnealusesse kokkuleppesse, otsusesse või kooskõlastatud tegevusse pole sekkutud vastavalt artiklile 10, avaldab komisjon nii kiiresti kui võimalik *Euroopa Ühenduste Teatajas* taotluse kokkuvõtte ning palub kõigil asjast huvitatud kolmandatel isikutel esitada komisjonile oma arvamused 30 päeva jooksul. Selline avaldamine arvestab ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

3. Kui komisjon 90 päeva jooksul alates *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamisest ei teata taotlejatele artikli 5 kohaldatavusega seotud tõsistest kahtlustest, siis loetakse kokkuleppele, otsusele või kooskõlastatud tegevusele, kuivõrd see vastab taotluses esitatud kirjeldusele, erand antuks juba möödunud aja suhtes ning kõige rohkem kolmeks aastaks alates *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise kuupäevast.

Kui komisjon pärast 90 päeva, kuid enne kolme aasta möödumist leiab, et artikli 5 kohaldamise tingimusi ei täideta, siis teeb ta otsuse kohaldada artiklis 2 sätestatud keeld. See otsus võib olla tagasiulatuv, kui kõnealused osapooled on esitanud valeteavet või kuritarvitanud artiklist 2 antud erandit.

4. Kui komisjon 90 päeva jooksul teavitab taotlejaid vastavalt lõike 3 esimeses lõigus märgitule, siis ta kontrollib artikli 2 ja artikli 5 tingimuste täitmist.

Kui komisjon leiab, et artikli 2 ja artikli 5 tingimused on täidetud, teeb ta otsuse artikli 5 alusel. Otsuses märgitakse selle jõustumise kuupäev. See kuupäev võib olla taotluse esitamise kuupäevast varasem.

Artikkel 13

Artikli 5 alusel tehtud otsuste kestus ja tühistamine

1. Igas artikli 11 lõike 4 või artikli 12 lõike 4 teise lõigu alusel tehtud otsuses artikli 5 kohaldamise kohta märgitakse ära otsuse kehtivuse aeg; tavaliselt on see vähemalt kuus aastat. Otsusega võib siduda tingimusi ja kohustusi.

2. Otsust võib uuendada, kui artikli 5 kohaldamise tingimusi jätkuvalt täidetakse.

3. Komisjon võib oma otsuse tühistada või seda muuta või keelata osapoolte teatavad toimingud:

a) kui otsuse tegemisel aluseks olnud põhilised asjaolud on muutunud;

b) kui osapooled rikuvad otsusega seotud mis tahes kohustust;

c) kui otsus on tehtud ebaõige info põhjal või saavutatud pettuse abil;

d) kui osapooled kuritarvitavad neile otsusega artikli 2 sätete täitmisest antud erandit.

Punktides b, c või d märgitud juhtudel võib otsuse tühistada tagasiulatuvalt.

Artikkel 14

Artikli 6 alusel tehtud otsused

1. Igast artiklis 2 märgitud kokkuleppest, otsusest või kooskõlastatud tegevusest, mille suhtes osapooled taotlevad artikli 6 kohaldamist, tuleb komisjonile teatada.

2. Kõik artikli 6 kohaldamist taotlevad komisjoni otsused jõustuvad alles alates nende vastuvõtmise kuupäevast. Otsuses märgitakse ära otsuse kehtivuse aeg; see on kuni kolm aastat alates sellest, kui nõukogu on vastavalt artikli 6 lõikele 2 sedastanud kriisiolukorra.

3. Komisjon võib sellist otsust uuendada, kui nõukogu vastavalt artikli 6 lõikele 2 uuesti tuvastab kriisiolukorra ning kui teisi artikli 6 tingimusi jätkuvalt täidetakse.

4. Otsusega võib siduda tingimusi ja kohustusi.

5. Komisjoni otsus kaotab kehtivuse hiljemalt kuus kuud pärast artikli 6 lõikes 1 märgitud meetmete jõustumist.

6. Kohaldatakse artikli 13 lõiget 3.

Artikkel 15

Pädevus

Tingimusel, et tema otsuse peale võib edasi kaevata Euroopa Kohtule, on komisjonil ainupädevus:

— kehtestada kohustusi artikli 4 lõike 2 alusel,

— teha otsuseid vastavalt artiklitele 5 ja 6.

Liikmesriikide ametiasutustele jääb pädevus otsustada, kas konkreetsetel juhtudel järgitakse artikli 2 või artikli 8 sätteid, kuni komisjon on algatanud kõnealuse küsimuse kohta otsuse kujundamiseks menetluse või saatnud teate vastavalt artikli 12 lõike 3 esimeses lõigus sätestatule.

Artikkel 16

Koostöö liikmesriikide ametiasutuste vahel

1. Komisjon viib käesoleva määrusega kehtestatud menetlused läbi tihedas ja püsivas koostöös liikmesriikide pädevate ametiasutustega; kõnealustel asutustel on õigus nende menetluste kohta oma seisukohti väljendada.

2. Komisjon edastab liikmesriikide pädevatele ametiasutustele viivitamata kaebuste ja taotluste ning komisjonile esitatud kõige olulisemate dokumentide või komisjoni poolt selliste menetluste käigus väljasaadetud dokumentide koopiad.

3. Enne artiklis 10 ettenähtud menetlusele järgneva otsuse tegemist või otsuse tegemist artikli 12 lõike 3 teise lõigu alusel või sama artikli lõike 4 teise lõigu või artikli 14 lõigete 2 või 3 alusel konsulteerib komisjon nõuandekomiteega, kes tegeleb transpordi alal konkurentsi piirava tegevuse ja turgu valitseva seisundi küsimustega. Selle komiteega tuleb konsulteerida ka enne artiklis 29 ettenähtud rakendussätete vastuvõtmist.

4. Nõuandekomiteesse kuuluvad transpordi alal konkurentsi piirava tegevuse ja turgu valitseva seisundi küsimustes pädevad ametnikud. Iga liikmesriik nimetab enda esindajaks kaks ametnikku, mõlemat võib vajaduse korral asendada teise ametnikuga.

5. Konsulteeritakse komisjoni poolt kokkukutsutud ühisnõupidamisel; see ei tohi toimuda enne, kui kutse väljasaatmisest on möödunud 14 päeva. Kutsele peab olema lisatud iga uuritava üksikjuhtumi kokkuvõte koos viitega kõige olulisematele dokumentidele ja esialgne otsuse eelnõu.

6. Nõuandekomitee võib anda arvamuse ka siis, kui mõned selle liikmed või nende asendajad ei ole kohal. Otsuse eelnõule lisatakse aruanne konsultatsioonide tulemuste kohta. Seda ei avalikustata.

Artikkel 17

Nõukogu arvamus erijuhtudel tekkivate ühise transpordipoliitikaga seotud põhimõtteliste küsimuste kohta

1. Otsust küsimuses, mis vastavalt artiklile 16 nõuab konsulteerimist, ei langeta komisjon enne, kui nõuandekomitee arvamuse esitamise kuupäevast on möödunud 20 päeva.

2. Enne lõikes 1 kindlaksmääratud tähtaja möödumist võib iga liikmesriik taotleda nõukogu kokkukutsumist, et koos komisjoniga uurida ühise transpordipoliitikaga seotud mis tahes põhimõttelist küsimust, mis selle liikmesriigi arvates on seotud teatava konkreetse juhu kohta langetatava otsusega.

Nõukogu tuleb kokku 30 päeva jooksul alates asjaomase liikmesriigi taotlusest ning tema ainus eesmärk on arutada selliseid põhimõttelisi küsimusi.

Komisjon teeb otsuse alles pärast nõukogu istungit.

3. Peale selle võib nõukogu liikmesriigi või komisjoni taotluse korral igal ajal arutada üldisi küsimusi, mis on seotud konkurentsipoliitika rakendamisega transpordis.

4. Kõikidel juhtudel, kui nõukogu kutsutakse kokku lõikes 2 märgitud põhimõtteliste küsimuste või lõikes 3 märgitud üldiste küsimuste arutamiseks, võtab komisjon käesoleva määruse kohaldamisel arvesse kõnealusel istungil esilekerkivaid tegevussuuniseid.

Artikkel 18

Uurimised transpordi valdkonnas

1. Kui transpordi arengusuunad, veohindade kõikumine või jäikus või muud asjaolud annavad märku, et ühisturu piires on transpordialast konkurentsi kas teatavas geograafilises piirkonnas või ühe või mitme ühendustee piires või reisijateveo või ühte või enamasse eriliiki kuuluva kauba transportimise osas piiratud või moonutatud, võib komisjon otsustada selles valdkonnas korraldada üldise uurimise, millega seoses ta võib nõuda kõnealuse valdkonna ettevõtjatelt vajaliku info ja dokumentide esitamist, selleks et rakendada artiklites 2–8 sõnastatud põhimõtteid.

2. Lõike 1 kohaseid uurimisi tehes nõuab komisjon ettevõtjatelt või ettevõtjate rühmadelt, mille suurus annab märku, et nad on ühisturu või selle olulise osa piires turgu valitsevas seisundis, et nad esitaksid komisjonile ettevõtjate struktuuri või tegevuse kohta üksikasju, mis on vajalikud nende seisundi hindamiseks artiklis 8 sätestatu alusel.

3. Kohaldatakse artikli 16 lõikeid 2–6 ning artikleid 17, 19, 20 ja 21.

Artikkel 19

Info hankimine

1. Selleks et täita käesoleva määrusega talle pandud ülesandeid, võib komisjon hankida vajalikku infot liikmesriikide valitsustelt ja pädevatelt ametiasutustelt ning ettevõtjatelt ja ettevõtjate ühendustelt.

2. Ettevõtjale või ettevõtjate ühendusele infonõude saatmisega samal ajal edastab komisjon nõude koopia pädevale ametiasutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil on ettevõtja või ettevõtjate ühenduse asukoht.

3. Nõudesse märgib komisjon nõude õigusliku aluse ja eesmärgi ning samuti artikli 22 lõike 1 punktis b ettenähtud sanktsioonid ebaõige info esitamise eest.

4. Nõutavat infot on kohustatud andma äriühingute omanikud või nende esindajad, juriidiliste isikute, äriühingute ning iseseisva õigusvõimeta ühenduste puhul neid seaduse või põhikirja alusel esindama volitatud isik.

5. Kui ettevõtja või ettevõtjate ühendus ei esita nõutud infot komisjoni poolt määratud tähtaja jooksul või annab puudulikku infot, nõuab komisjon info esitamist oma otsusega. Otsuses täpsustatakse, millist infot nõutakse, määratakse selle esitamise tähtaeg ning viidatakse artikli 22 lõike 1 punktis b ja artikli 23 lõike 1 punktis c ettenähtud sanktsioonidele, samuti õigusele vaidlustada otsus Euroopa Kohtus.

6. Samal ajal edastab komisjon otsuse koopia ka pädevale ametiasutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil on ettevõtja või ettevõtjate ühenduse asukoht.

Artikkel 20

Liikmesriikide ametiasutuste poolt tehtavad uurimised

1. Komisjoni nõudel kohustuvad liikmesriikide pädevad ametiasutused tegema uurimisi, mida komisjon peab vajalikuks vastavalt artikli 21 lõikele 1 või mida ta on määranud oma otsusega vastavalt artikli 21 lõikele 3. Uurimise eest vastutavad liikmesriikide pädevate ametiasutuste ametnikud täidavad oma kohustusi, esitades kirjaliku volituse pädevalt ametiasutuselt selles liikmesriigis, mille territooriumil uurimine on ette nähtud. Volituses peab olema märgitud uurimise sisu ja eesmärk.

2. Komisjoni ametnikud võivad komisjoni või uurimiskohaks oleva liikmesriigi pädeva ametiasutuse taotluse korral selle ametiasutuse ametnikke nende ülesannete täitmisel abistada.

Artikkel 21

Komisjoni uurimisvolitused

1. Komisjon võib käesoleva määrusega talle pandud ülesandeid täites teha ettevõtetes ja ettevõtjate ühendustes kõiki vajalikke uurimisi.

Selleks on komisjoni poolt volitatud ametnikel õigus:

a) kontrollida raamatupidamis- ja muid äridokumente;

b) teha raamatupidamis- ja äridokumentidest koopiaid või väljavõtteid;

c) nõuda kohapeal suulisi selgitusi;

d) siseneda äriühingu kõikidesse ruumidesse, territooriumile ja transpordivahenditesse.

2. Komisjoni poolt uurimiseks volitatud ametnikud kasutavad oma õigusi, esitades kirjaliku volituse, kus on nimetatud uurimise sisu ja eesmärk ning artikli 22 lõike 1 punktis c ettenähtud sanktsioonid juhuks, kui nõutavad raamatupidamis- või muud äridokumendid esitatakse puudulikult.

Aegsasti enne uurimist teatab komisjon uurimisest pädevale ametiasutusele selles liikmesriigis, mille territooriumil uurimine on ette nähtud, ja teeb teatavaks selleks volitatud ametnike isikud.

3. Ettevõtjad ja ettevõtjate ühendused peavad alluma komisjoni otsusega määratud uurimisele. Otsuses nimetatakse uurimise sisu ja eesmärk, määratakse selle alustamise kuupäev ja viidatakse artikli 22 lõike 1 punktis c ja artikli 23 lõike 1 punktis d ettenähtud sanktsioonidele ning õigusele vaidlustada otsus Euroopa Kohtus.

4. Komisjon teeb lõikes 3 märgitud otsused pärast konsulteerimist pädeva asutusega selles liikmesriigis, mille territooriumil uurimine on ette nähtud.

5. Pädeva ametiasutuse ametnikud selles liikmesriigis, mille territooriumil uurimine on ette nähtud, võivad selle asutuse või komisjoni palvel komisjoni ametnikke nende ülesannete täitmisel abistada.

6. Kui ettevõtja ei nõustu vastavalt käesolevale artiklile määratud uurimisega, peab asjaomane liikmesriik komisjoni poolt volitatud ametnikele pakkuma uurimiseks vajalikku abi. Selleks võtavad liikmesriigid pärast komisjoniga konsulteerimist vajalikud meetmed enne 1. jaanuari 1970.

Artikkel 22

Trahvid

1. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele trahve 100–5 000 arvestusühikut, kui need tahtlikult või hooletuse tõttu:

a) annavad ebaõiget või eksitavat infot artikli 12 alusel esitatud taotluses või artikli 14 alusel esitatud teatises või

b) annavad ebaõiget infot vastuses nõudele, mis on esitatud vastavalt artikli 18 või artikli 19 lõigetele 3 või 5, või ei esita infot tähtaja jooksul, mis on määratud artikli 19 lõike 5 alusel tehtud otsuses; või

c) esitavad artiklite 20 või 21 alusel tehtava uurimise käigus nõutavad raamatupidamis- või muud äridokumendid puudulikul kujul või keelduvad allumast uurimisele, mis on määratud artikli 21 lõike 3 alusel tehtud otsusega.

2. Komisjon võib oma otsusega määrata ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele trahve 1 000–1 000 000 arvestusühikut või sellest suurema summa ulatuses, aga see ei või ületada 10 % iga rikkumises osalenud ettevõtja eelmise majandusaasta käibest, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu:

a) rikuvad artiklit 2 või artiklit 8 või

b) rikuvad artikli 13 lõike 1 või artikli 14 lõike 4 alusel määratud kohustusi.

Trahvisumma määramisel võetakse arvesse nii rikkumise raskust kui ka kestust.

3. Kohaldatakse artikli 16 lõikeid 3–6 ning artiklit 17.

4. Lõigete 1 ja 2 alusel tehtud otsused ei ole oma olemuselt kriminaalõiguslikud.

Artikkel 23

Karistusmaksed

1. Komisjon võib oma otsusega kehtestada ettevõtjatele või ettevõtjate ühendustele karistusmakse 50–1 000 arvestusühikut päevas, mida arvestatakse otsuses määratud kuupäevast alates, et neid sundida:

a) lõpetama vastavalt artikli 11 alusel tehtud otsusele käesoleva määruse artikli 2 või artikli 8 rikkumine või täitma artikli 4 lõike 2 alusel pandud kohustust;

b) hoiduma igast artikli 13 lõikes 3 keelatud toimingust;

c) esitama artikli 19 lõike 5 alusel tehtud otsuses nõutud täielikku ja õiget infot;

d) alluma artikli 21 lõike 3 alusel tehtud otsuses määratud uurimisele.

2. Kui ettevõtjad või ettevõtjate ühendused on kohustuse täitnud, mis oligi karistusmakse määramise eesmärk, võib komisjon esialgse otsuse kohaselt ettenähtud karistusmakse kogusummat vähendada.

3. Kohaldatakse artikli 16 lõikeid 3–6 ning artiklit 17.

Artikkel 24

Otsuste läbivaatamine Euroopa Kohtus

Euroopa Kohtul on asutamislepingu artikli 172 tähenduses täielik pädevus läbi vaadata otsused, millega komisjon on määranud trahvid või karistusmaksed; Euroopa Kohus võib määratud trahvi või karistusmakse tühistada, seda vähendada või suurendada.

Artikkel 25

Arvestusühik

Artiklite 23–24 kohaldamisel kasutatakse arvestusühikut, mis on vastavalt asutamislepingu artiklitele 207 ja 209 ühenduse eelarve koostamisel kasutatav arvestusühik.

Artikkel 26

Osapoolte ja kolmandate isikute ärakuulamine

1. Enne otsuste tegemist artikli 11, artikli 12 lõike 3 teise lõigu, artikli 12 lõike 4, artikli 13 lõike 3, artikli 14 lõigete 2 ja 3 ning artiklite 22 ja 23 alusel annab komisjon asjaomastele ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele võimaluse esitada oma seisukohad küsimustes, mis on kutsunud esile komisjoni vastuväiteid.

2. Kui komisjon või liikmesriikide pädevad asutused peavad vajalikuks, võivad nad ära kuulata ka teisi füüsilisi ja juriidilisi isikuid. Nende isikute taotlused selgitusi anda rahuldatakse, kui nad tõendavad piisavat huvi.

3. Kui komisjon kavatseb anda sekkumatustõendi vastavalt artiklitele 5 või 6, avaldab ta kokkuvõtte asjakohasest kokkuleppest, otsusest või kooskõlastatud tegevusest ja palub kõigil asjast huvitatud kolmandatel isikutel esitada arvamusi selleks määratud tähtaja jooksul, mis ei tohi olla lühem kui üks kuu. Avaldamisel arvestatakse ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

Artikkel 27

Ametisaladus

1. Artiklite 18–21 kohaldamise tulemusena saadud infot võib kasutada ainult vastava nõude või uurimise eesmärgil.

2. Välja arvatud artiklite 26 ja 28 sätete kohaldamine, ei tohi komisjon ega liikmesriikide pädevad ametiasutused, nende ametnikud ega muud teenistujad avaldada käesoleva määruse kohaldamise tulemusena neile teatavaks saanud infot, mis oma laadilt on ametisaladus.

3. Lõigete 1 ja 2 sätted ei takista avaldamast üldist infot ja ülevaateid, mis ei sisalda infot üksikute ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste kohta.

Artikkel 28

Otsuste avaldamine

1. Komisjon avaldab artikli 11, artikli 12 lõike 3 teise lõigu, artikli 12 lõike 4, artikli 13 lõike 3 ning artikli 14 lõigete 2 ja 3 alusel tehtud otsused.

2. Avaldamisel esitatakse osapoolte nimed ja otsuse põhiline sisu; selles arvestatakse ettevõtjate õigustatud huvi kaitsta oma ärisaladusi.

Artikkel 29

Rakendussätted

Komisjon on pädev vastu võtma rakendussätteid artikli 10 alusel esitatavate kaebuste, artikli 12 alusel esitatavate taotluste, artikli 14 lõike 1 alusel esitatavate teatiste vormi, sisu ja teiste üksikasjade kohta ning artikli 26 lõigete 1 ja 2 alusel ettenähtud ärakuulamiste kohta.

Artikkel 30

Jõustumine. Olemasolevad kokkulepped

1. Käesolev määrus jõustub 1. juulil 1968. aastal.

2. Lõike 1 sätetest olenemata jõustub artikkel 8 järgmisel päeval pärast käesoleva määruse avaldamist *Euroopa Ühenduste Teatajas*.

3. Artiklis 2 ettenähtud keeldu kohaldatakse alates 1. jaanuarist 1969 kõikide artiklis 2 märgitud kokkulepete, otsuste ja kooskõlastatud tegevuse suhtes, mis olid olemas käesoleva määruse jõustumise kuupäeval või mis on vastu võetud kõnealuse kuupäeva ja käesoleva määruse *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamise kuupäeva vahelisel ajal.

4. Lõiget 3 ei saa kasutada ettevõtjate või ettevõtjate ühenduste vastu, kes enne käesoleva määruse *Euroopa Ühenduste Teatajas* avaldamisele järgnevat päeva lõpetavad kokkulepped, otsused või kooskõlastatud tegevuse, milles nad osalevad.

Artikkel 31

Määruse taasläbivaatamine

1. Kuue kuu jooksul pärast nõupidamiste lõppemist Reini laevaliikluse muudetud konventsioonile allakirjutanud kolmandate riikidega muudab nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal käesolevat määrust, kui see osutub vajalikuks seoses Reini laevaliikluse muudetud konventsioonist tulenevate kohustustega.

2. Komisjon esitab nõukogule enne 1. jaanuari 1971 üldaruande käesoleva määruse kohaldamise kohta ning enne 1. juulit 1971 ettepaneku määruse kohta, millega tehakse käesolevasse määrusesse vajalikud muudatused.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 19. juuli 1968

Nõukogu nimel

eesistuja

O. L. SCALFARO